

Οι νοταριακοί κώδικες της Χίου μαρτυρούν

Γενικά Αρχεία του Κράτους

Τμήμα Γ.Α.Κ. Χίου 2022

Στα πλαίσια της επετείου των **200 χρόνων από τη Σφαγή της Χίου το 1822** τα Γενικά Αρχεία Ν. Χίου προσεγγίζουν το τραγικό αυτό γεγονός μέσα από αναφορές σε σφαγιασθέντες, αιχμαλώτους, σκλαβωμένους, εξισλαμισθέντες και ανθρώπους που διασώθηκαν από τη φρίκη της ολοκληρωτικής καταστροφής και καταγράφονται στους μοναδικής ιστορικής αξίας και σπανιότητας χειρόγραφους κώδικες της Χίου.

Οι πρωτογενείς αυτές αρχειακές πηγές οι οποίες φυλάσσονται στο Τμήμα ΓΑΚΝ. Χίου χρονολογούνται από το **1620 έως το 1914**. Πρόκειται για 1200 νοταριακούς, κοινοτικούς, εκκλησιαστικούς κώδικες και έγγραφα καθώς και κτηματολόγια των κοινοτήτων της Χίου, όπου μέσα από την καταγραφή χιλιάδων διακαιοπρακτικών κειμένων απεικονίζεται και ξαναζωντανεύει η κοινωνική, θρησκευτική και οικονομική ζωή του τόπου στα χρόνια της Τουρκοκρατίας.

Μελετώντας τους νοταριακούς κώδικες της Χίου στο χρονικό διάστημα που ακολούθησε των δραματικών γεγονότων της σφαγής, όπου είχε καταλυθεί κάθε πτυχή της ανθρώπινης δραστηριότητας, θα βρούμε πλήθος απλών αναφορών σε πράξεις που συντάχθηκαν για να εξυπηρετήσουν τις καθημερινές συναλλαγές των λιγοστών ανθρώπων που επέζησαν της Σφαγής και παρέμειναν στην πόλη και στα χωριά καθώς και αυτών που αιχμαλωτίστηκαν, εξισλαμίστηκαν, ελευθερώθηκαν ή επανήλθαν μετά από χρόνια στον βαριά πληγωμένο τόπο τους. Μέσα από αυτά τα τυπικά νοταριακά έγγραφα μπορεί κανείς να αισθανθεί τον απόηχο του ολέθρου και της φρίκης των γεγονότων που σημάδεψαν τις ανθρώπινες ψυχές.

Οι πράξεις που επιλέξαμε να παρουσιάσουμε ανήκουν σε κώδικες διαφόρων χωριών της Χίου και είναι ενδεικτικές μέσα από πλήθος πράξεων, γραμμένες σε λιτό ύφος όπως υπαγορεύει η πρακτική ανάγκη του σκοπού για τον οποίο συντάχθηκαν.

Το περιεχόμενο τους μπορούμε να το κατατάξουμε στις παρακάτω θεματικές κατηγορίες:

- A. Την εξεύρεση και εξόφληση χρηματικού ποσού για την εξαγορά σκλαβωμένων συγγενών.
- B. Το εναλογούν κληρονομικό μερίδιο στην κινητή και ακίνητη περιουσία των ανθρώπων που επέζησαν, αιχμαλωτίστηκαν ή αγνοούνται.
- Γ. Τον ορισμό επιτρόπων/διαχειριστών της περιουσίας ξενιτεμένου με σκοπό την ανεύρεση αγνοούμενων κυρίως σκλαβωμένων συγγενικών προσώπων.
- Δ. Τη σύναψη δεύτερου γάμου μετά την απουσία της αγνοούμενης ή σκλαβωμένης συζύγου.
- E. Την επιστροφή εξισλαμισθέντων και την διεκδίκηση δικαιώματος τους επί της οικογενειακής περιουσίας.
- ΣΤ. Την ανάγκη της αποκατάστασης των ναών και των ορθόδοξων θεσμών μετά τις φρικαλεότητες και τη βεβήλωση που υπέστη η ορθόδοξη εκκλησία.

A. Εξεύρεση και εξόφληση χρηματικού ποσού για την εξαγορά σκλαβωμένων συγγενών.

Μνημονείο Καλλιμασιάς, Φάκελος 350, ΧΦ 83

Αντίγραφο εξοφλητηρίου του Παντελή Ν. Πουλερέ προς τον Σταμάτη χ'Τ. Λήκαρη ο οποίος έδωσε 1500 γρόσια για να ξεσκλαβώσει το γιό του Κωσταντή (30/8/1829)

1829
 ΗΙΣΤΩΝΟΜΑ
 ΗΙΣΤΩΝΟΜΑ ΚΥΡΙΟΥ ΑΜΙΝ*

Τηνσίμερον παρόν οπαντελής Ιώς τουποτέ ν/
 ηκόλα πουλερέ καλημασιώτης παρόν καιηπέδες/
 στου όλωάνης καιωμηχάλης ομολογούν ανφωτέ/
 ρος στων επηδή καιήχεν πεδίν αρσενηκόν/
 στην σκλαβιάν ονόματη κοσταντήν την σίμερον/
 κατατωπαρόν κεκατατηνμαρτηρίαν οπουομολ/
 ογούν ταχωριανάμας πεδία στην μπόλην οπι/
 ός των ελεφθέροσεν οσταμάτης Ιώς τουποτέ/
 χα' γήοργι λήκαρη διά γρόσια 1500 λέγω/
 χήληα πεντακόσια μηδηνάμενος ο πατερά/
 στου καιτα αδέληφατου τουάνοθεν κοσταντή νατουδόκουν/
 τα γρόσιατου την σίμερον τουπαρατούν τουάνοθεν κο/
 σταντή τομερίδηον πουτου παρθενέβη απάνο στων/
 σταμάτην ήγουν διαταγρόσιατου το μερίδηον που/
 του παρθενέβη αποτήνμιτέραντου την μακαρίτρια/
 λεμονία πρότη τηποθεσία χωράφην σελέπερ/
 ον όλον καθός εστήν σίδεντρον κεσίσκινον πλησίον/
 αργιρί μιχαλάκενα και ταρφανόν τουριθη/
 νού καιήωδός έτερον σταλαγκκάδη χωρά/
 φην καθός εστήν ηαπάνο σκάλα πλησίον αντω/
 νις πεφάνηως καιτώμαγγ... ** τουαγίου γεορ/
 γίου ραούσι και ηωδός έτερον στην αύπτην θέσι/
 σκήνοχώραφων πλησίον Ιωάνις μανέδη καιηοδ/
 ός έτερον στασκαληα χωράφην ηαπάνο σκαλα/
 σιδεντρον πλησίον άνοθεν πάντελής και παπασταμάτης/
 μιχαλάκης καιήωδός αύπτες της τέσερις τηπό/
 θεσίς της λαβένη άνοθεν σταμάτης απάνο/
 διαταγρόσατου ταχήληα πεντακόσια νατά/
 χη στην εξουσιάντου έως όπουναλάβη ταγρόσατου/
 οποτέ τουδόκουν ταγρόσατου να παίρνουν πάλη/
 ταχωράφηατον οπήσω ακόλαστα καινάμήν/
 νέχη οσταμάτης ναγιρέψη απάνο διατηνσ/
 κλαβήαν τουπεδηού άλους παράδες ήτή απέ/
 διάφωρα τωνάπροντου των χηλήων πεντά/
 κοσίον μώνον νατρόγι ταχωράφια έως που/
 νατουδόσουν τα γρόσατου έτζη εστέρχθησαν καιε/
 επήησαν το παρόν ενέτη 1829 αγβούστου 30/
 οι γέροντες Ιωάνις σταμούλης κειγιόργις θληβί/
 της κε γιάνις του νικολή παπαμανόλη

Ηιστώνομα του κυρίου αμίν*

Τηνσίμερον παρόν οπαντελής Ιώς τουποτέ ν/
 ηκόλα πουλερέ καλημασιώτης παρόν καιηπέδες/
 στου όλωάνης καιωμηχάλης ομολογούν ανφωτέ/
 ρος στων επηδή καιήχεν πεδίν αρσενηκόν/
 στην σκλαβιάν ονόματη κοσταντήν την σίμερον/
 κατατωπαρόν κεκατατηνμαρτηρίαν οπουομολ/
 ογούν ταχωριανάμας πεδία στην μπόλην οπι/
 ός των ελεφθέροσεν οσταμάτης Ιώς τουποτέ/
 χα' γήοργι λήκαρη διά γρόσια 1500 λέγω/
 χήληα πεντακόσια μηδηνάμενος ο πατερά/
 στου καιτα αδέληφατου τουάνοθεν κοσταντή νατουδόκουν/
 τα γρόσιατου την σίμερον τουπαρατούν τουάνοθεν κο/
 σταντή τομερίδηον πουτου παρθενέβη απάνο στων/
 σταμάτην ήγουν διαταγρόσιατου το μερίδηον που/
 του παρθενέβη αποτήνμιτέραντου την μακαρίτρια/
 λεμονία πρότη τηποθεσία χωράφην σελέπερ/
 ον όλον καθός εστήν σίδεντρον κεσίσκινον πλησίον/
 αργιρί μιχαλάκενα και ταρφανόν τουριθη/
 νού καιήωδός έτερον σταλαγκκάδη χωρά/
 φην καθός εστήν ηαπάνο σκάλα πλησίον αντω/
 νις πεφάνηως καιτώμαγγ... ** τουαγίου γεορ/
 γίου ραούσι και ηωδός έτερον στην αύπτην θέσι/
 σκήνοχώραφων πλησίον Ιωάνις μανέδη καιηοδ/
 ός έτερον στασκαληα χωράφην ηαπάνο σκαλα/
 σιδεντρον πλησίον άνοθεν πάντελής και παπασταμάτης/
 μιχαλάκης καιήωδός αύπτες της τέσερις τηπό/
 θεσίς της λαβένη άνοθεν σταμάτης απάνο/
 διαταγρόσατου ταχήληα πεντακόσια νατά/
 χη στην εξουσιάντου έως όπουναλάβη ταγρόσατου/
 οποτέ τουδόκουν ταγρόσατου να παίρνουν πάλη/
 ταχωράφηατον οπήσω ακόλαστα καινάμήν/
 νέχη οσταμάτης ναγιρέψη απάνο διατηνσ/
 κλαβήαν τουπεδηού άλους παράδες ήτή απέ/
 διάφωρα τωνάπροντου των χηλήων πεντά/
 κοσίον μώνον νατρόγι ταχωράφια έως που/
 νατουδόσουν τα γρόσατου έτζη εστέρχθησαν καιε/
 επήησαν το παρόν ενέτη 1829 αγβούστου 30/
 οι γέροντες Ιωάνις σταμούλης κειγιόργις θληβί/
 της κε γιάνις του νικολή παπαμανόλη

Στο verso του φύλλου γράφει «Ίσων απαράλακτον αποτας πρά/
 ξης τουΙωάνου του ποτέ νηκολή παπα/
 μανόλη νοταρίου καλημασιάς»

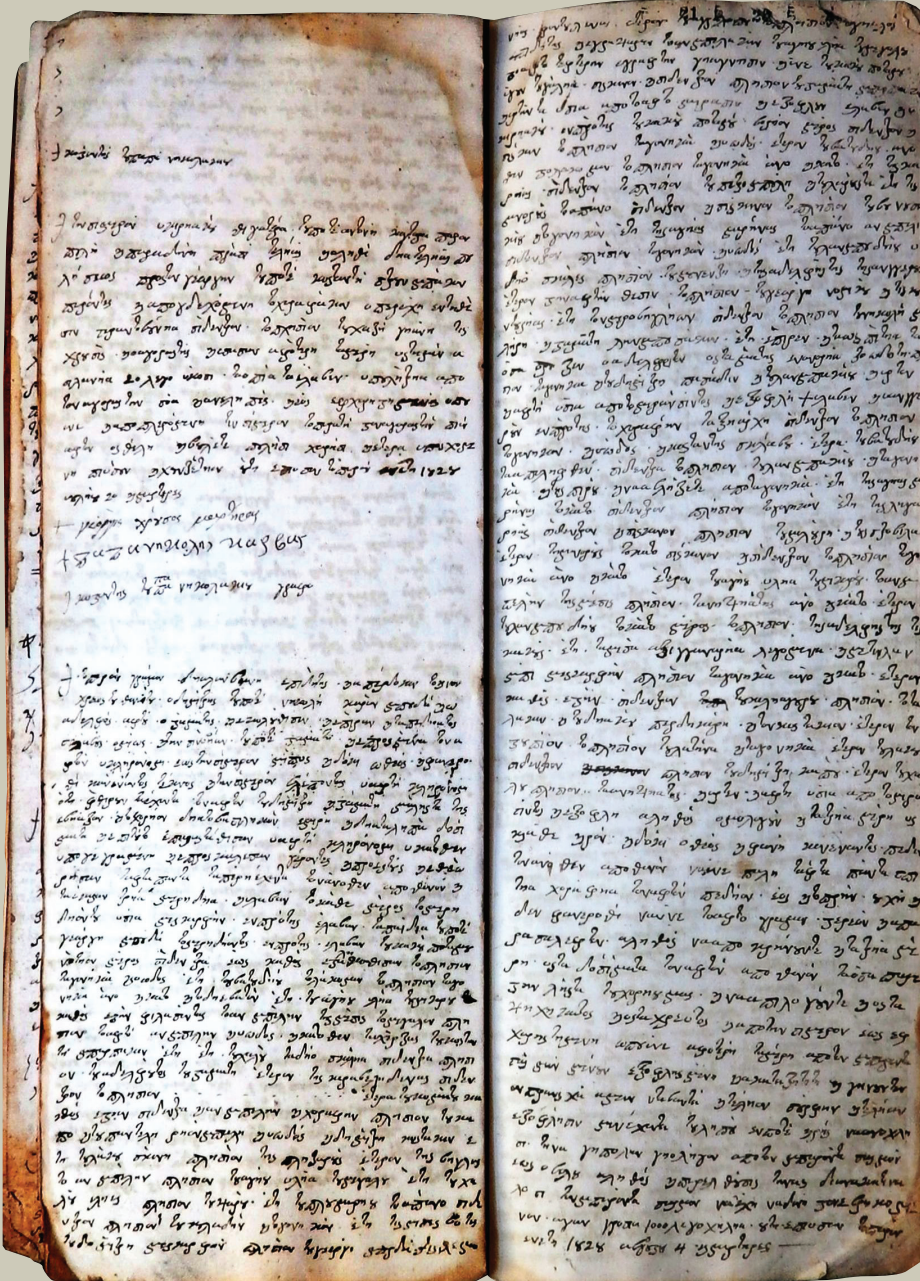
* Στη μεταγραφή των πράξεων διατηρήθηκε η ορθογραφία, ο
 τονισμός και η στίξη του μνήμονα

** Δυσανάγνωστο

B. Αναλογούν κληρονομικό μερίδιο στην κινητή και ακίνητη περιουσία των ανθρώπων που επέζησαν, αιχμαλωτίστηκαν ή αγνοούνται.

Μνημονείο Νενήτων, ABE 155, φ 20ν

Μοιραστήριο των κληρονόμων της περιουσίας των σφραγισθέντων αδελφών Δημητρίου και Σταμάτη Ν. Μπουδά και των αγνοουμένων συγγενών τους (4/8/1828)

Το παρόν γράμαν δηλανβάνη επιδιότης και απέδοκεν τοκινού/ χρέως του θανάτου οδημήτρης τουποτέ νηκωλή κ...* μπουδά και ω/ αδελφός αφτού ο σταμάτης καιεκλωούθισεν καιεπίραν και τα πεδιάτος/ σκλάβους ομίως καιτην σινθίαν τουποτέ σταμάτη και έπροςμένα τονα/ φτόν κληρονόμι έως την σήμερον μίπως καιδόκη ωθεός και φανορο/ θί κανέναντος τέκνος και την σήμερον βλέποντας υαφή κληρονόμι/ ότη φθίρουν ταέχοντα τοναφτόν του δημήτρη και σταμάτη μάληστα της/ εβήραζαν καιποχορήγον δηατοβασιλικόν εμιρή καιδηαταλητά δοσί/ ματα καιεπιπούτο επαραστάθισαν υαφή κληρόνομι υκατωθεν/ υπογεγραμένη και επροσκάλεσαν γέροντες και προεστούς καιεθεώ/ ρησαν ταφτα παντα ταπερηέχοντα τονάνοθεν αποθανόν και / τα έκαμαν τρήα μερηόδη καιύλαβαν το κάθε μέρος ταμερη/ δηόντου υσια μεκαρφηήν. εντρότης έλαβαν ταπαίδια του ποτέ/ γεώρηγ μπουδά το μερηδόντος ...

..... ομολογούν και τα τρήα μέρη ως/ κάθε κερόν καιδόκι ο θεός και φανή κανέναντος πεδίον/ τον ανοθεν αποθανόν ναίνε πάλη τάφια πάντα στί/ τη χοράφια τοναφτόν πεδίον έος καιποτρήν ουχη και/ δεν φανοροθί ναίνε τοαφτό γράμαν στερεόν καιαπα/ ρασαλεφον αληθός νααποκρήνουντε και τατήρα με/ ρη υστα δοσίματα τοναφτόν αποθανόν ταόσα πα.../ στην λήστα του χορηουμας και να απλογούντε και υς τα / μηκηκάντος και υςσταχρέυτος και αποτην σήμερον έως εφ/ χαρηστημένη ηπουίνε αφοτερή ταμέρη αποτον μπαρόντα/ σάς μών μένον εξοφλημένη καιακαταζητητη και γήνονυεν/ ημπρα ηνσχά αμήν υταβαντά καιπέληρον σούρφην καιπέληρον/ εξοφλήσιν μινέχοντα τουληπτού ενποτέ καιρής ναενοχηλη/ σι πήνα γηπολην γηολήγον αποτον μπαρόντα σασμόν/ έως οβολου αληθός καιπαρελθούσις ηηνας διωνακαπινα/ λο σι τονμπαρόντα σασμόν ναέχη ναδίη σινονεβρηκομε/ νον αγων γροσα 1000λεγοχήληρα ουτη επιυσαν τοπαρών/ ενετη 1828 αβγυουστου 4 καιμάρτηρες

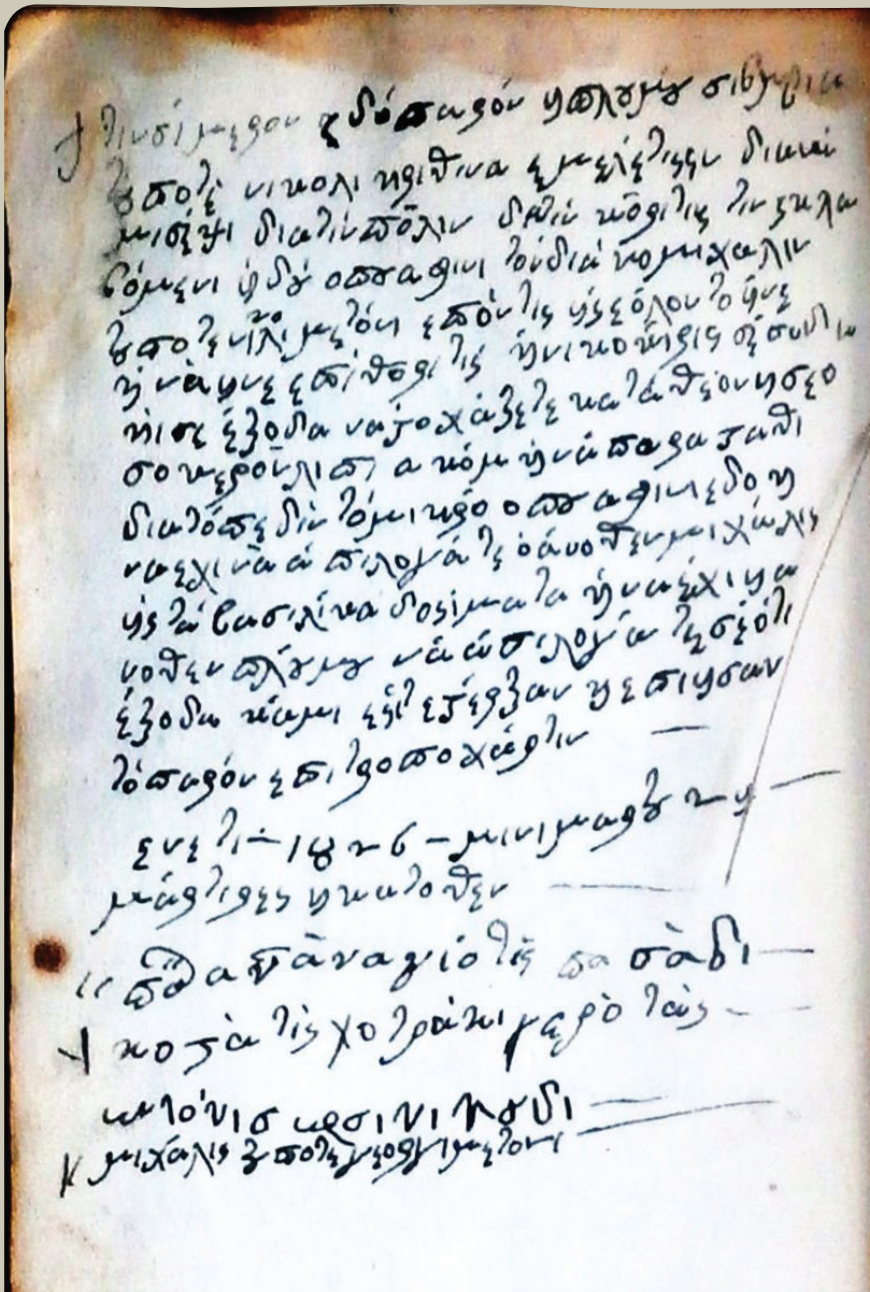
Στη μεταγραφη ένα μέρος της πράξης παραλείφθηκε λόγω της μεγάλης της έκτασης

*Δυσανάγνωστο

Γ. Ορισμός επιτρόπων/διαχειριστών της περιουσίας ξενιτεμένου με σκοπό την ανεύρεση αγνοούμενων κυρίως σκλαβωμένων συγγενικών προσώπων.

Μνημονείο Πατρικών, ΑΒΕ 178, φ.147ν

Επιτροπικό έγγραφο της Πλουμούς συζ. Ν. Κριθίνα προς τον διακο Μιχάλη Ν. Μετόνη γιατί θα μισέψει για την Πόλιν διά την κόρη της την σκλαβωμένη (29/3/1826)

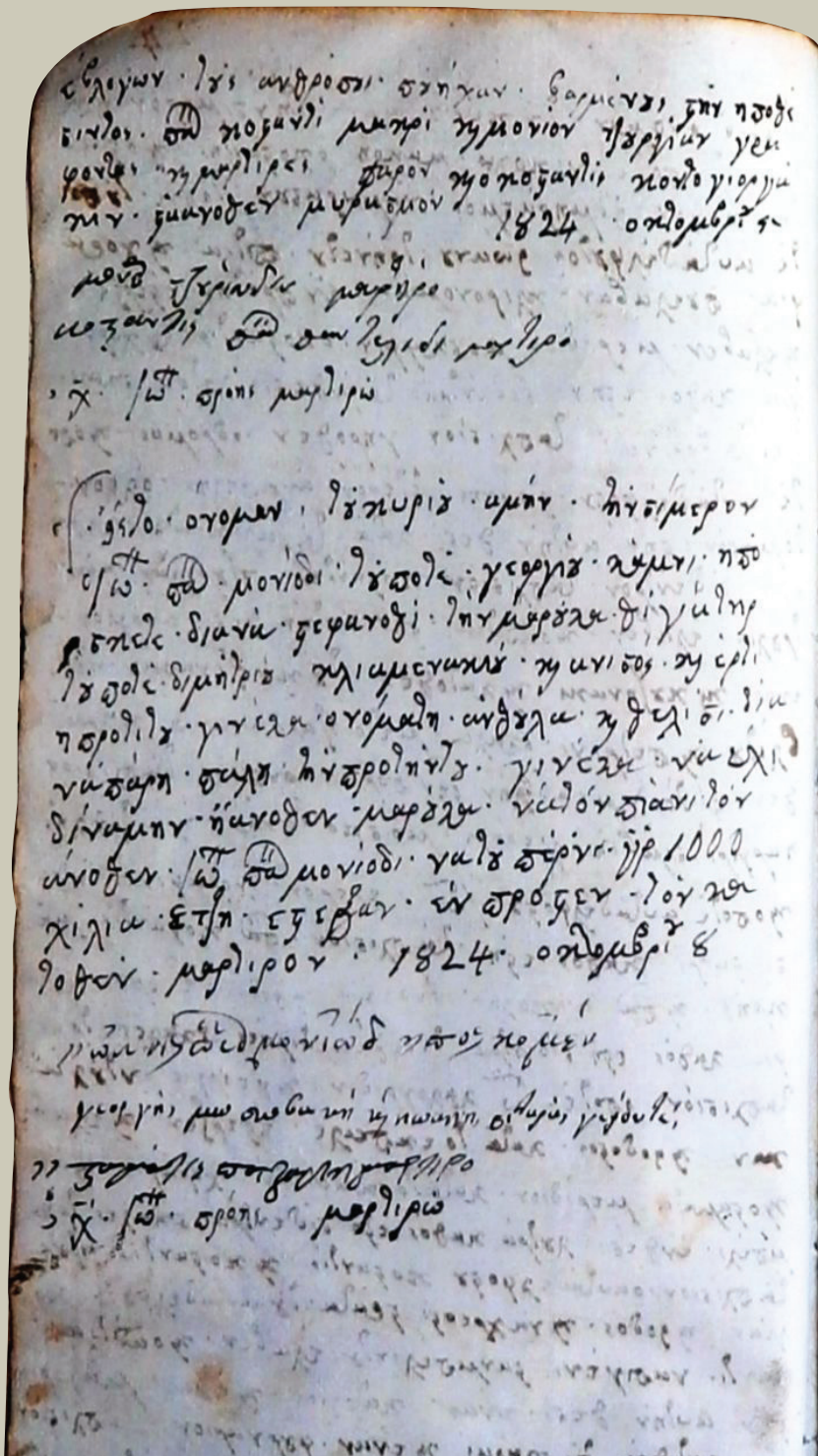
Τινσίμερον εδόπαρόν ηπλουμού σιβμια/
του ποτέ νικολι κριθινα εμελέτισεν διανα/
μισέψι διατινπόλιν διατίν κόριτις την σκλα/
βόμενι ηδού οπουαφινι τόνδιάκομιχαλιν/
του ποτε νικολι μετόνι επόντις* ειςε όλον το ήνε/
και να ήνε επίθεορι τίς καινικοκιρις σε σοδα/
καισε έξοδα ναστοχάζετε κατά θεόνήσεο/
σο κερόνλιπι ακόμη να παρασταθι/
διατόπεδίν το μικρό οπου αφικεδο και/
να εχι να απιλογάτε ο άνοθενμιχάλις/
εις τα βασιλικά δοσίματα και να έχι η α/
νοθεν πλούμου νάαπιλογά τεσεότι/
έξοδα κάμι έτσιεστέρεξαν και επιησαν/
το παρόν επιτροποχάρτιν -
ενετι-1826- μινιμαρτου 29-
μάρτιρες η κατοθεν
» π'παναγιότις πασαδι-
κοστατίς χοτράκι γερότας-
αντόνισ αρσινικουδι-
μιχαλις του ποτε γεοργι μετονι-

*Δυσανάγνωστο

Δ. Σύναψη δεύτερου γάμου μετά την απουσία της αγνοούμενης ή σκλαβωμένης συζύγου

Μνημονείο Θολοποταμίου, ABE 65, φ.70ν

Υποσχετικό έγγραφο του Ιω. Γ. π' Μονιόδι προς την δεύτερη γυναίκα του Μαρούκα στην περίπτωση που επιστρέψει η αγνοούμενη πρώτη γυναίκα του Ανθούλα (8/10/1824)

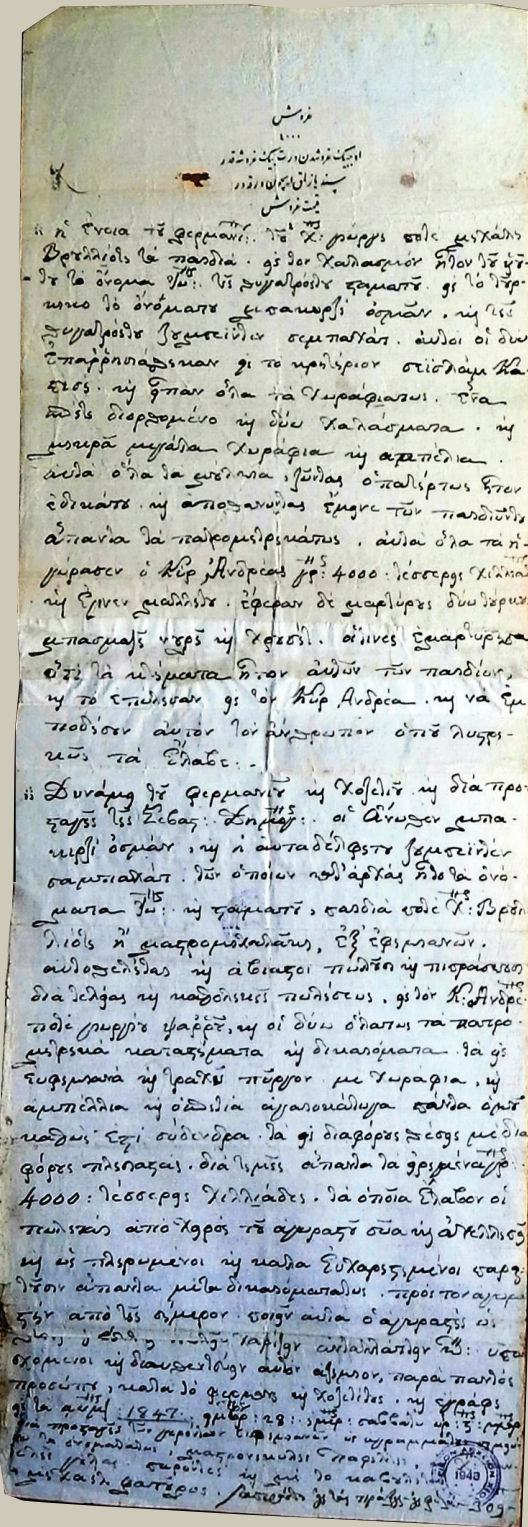

. Εις το . όνομαν . τουκυρίου . αμίν . ηησίμερον /
 Ιωάννης . π' . μονιόδι . τούποτέ . γεοργίου . κάμι . ηπό /
 σκετε . διανά . στεφανοθί . ηημαρούκα . θιγάτηρ /
 τουποτέ . διμητρίου κλιαμενακίου . καιαισιός . και έρτι /
 η πρόπιου . γινέκα . ονόματη . ανθούλα . καιθειλίσι . διά /
 ναπάρη . πάλη . ηηηπρότηντου . γινέκα . να έχι /
 δίναμην . η άνοθεν μαρούκα . νατόνπιάνι . τον /
 άνοθεν . Ιωάννη π' . μονιόδι . νατούπέρι . γρ 1000 /
 χιλία . έτζη . εστερξαν . ένπροστεν . τον κά /
 τοθέν . μαρτιρον . 1824 . οκτομβρίου 8
 »Ιωάνισπ' . μονιώδη ηηποσκομέν
 γεοργής μωσκοβάκη και ηωάννης σιπαράς γέροντες
 »σταμάτις πητζάκη μαρτιρο
 ;Χ' Ιωάννης πρόης μαρτιρώ

Ε. Επιστροφή εξισλαμισθέντων και διεκδίκηση δικαιώματος τους επί της οικογενειακής περιουσίας.

Μνημονείο Ευφημιανών, Φάκελος 52, ΧΦ 3

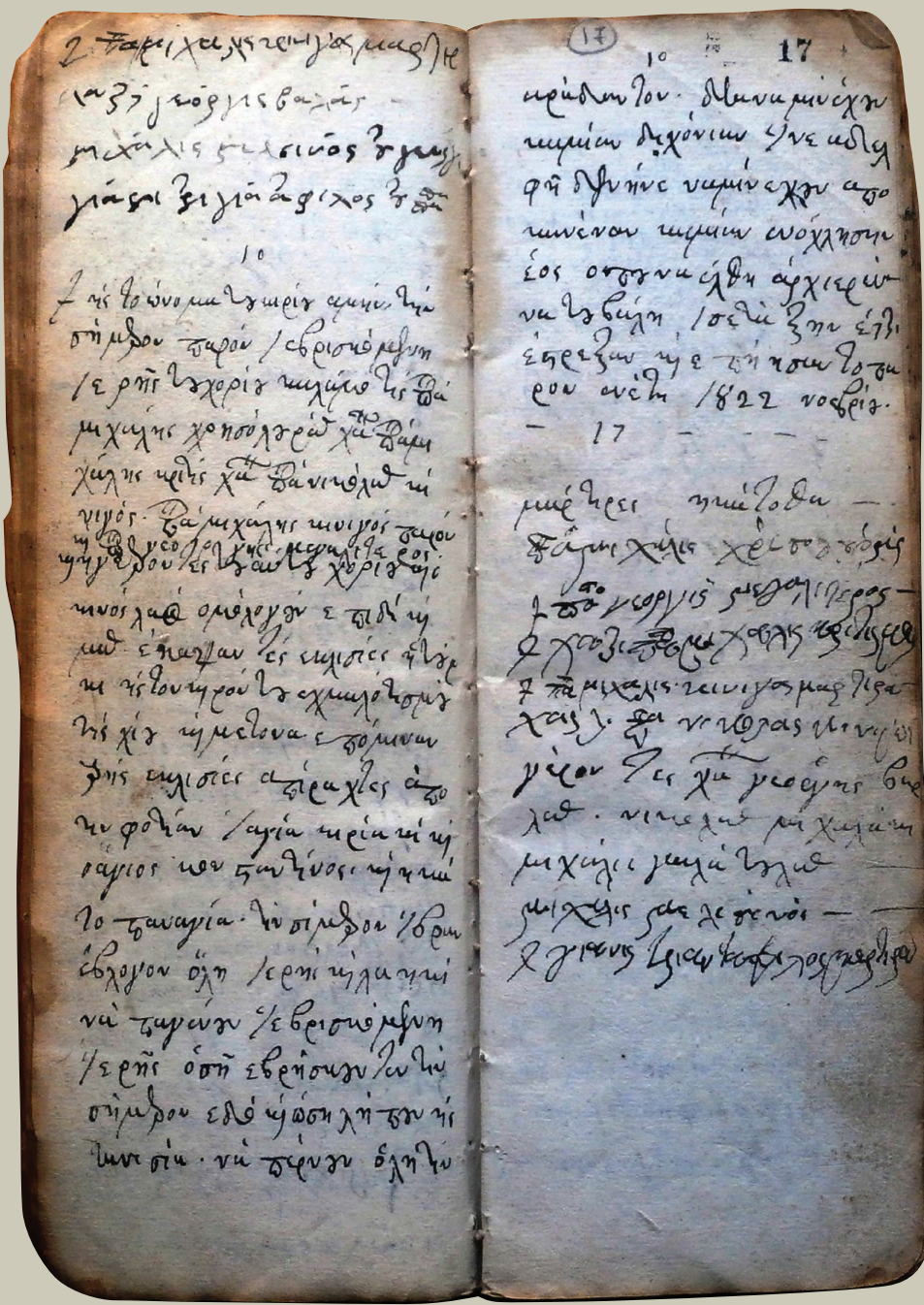
Απόφαση για την κυριότητα ακινήτων των δύο εκτουρκισθέντων αδελφιών στα Ευφημιανά (28/11/1847)

ii ή ένοια τού φερμανίου: . τού χατζή γιώργη ποτέ μηχάλη/
 Βρουλλίση τα παιδιά. εΐς τον Χαλασμόν ήτον τού υιού/
 του το ονόματου μπακυρζέ οσμάν . και τής/
 θυγατρόςτου ζουμπειντεν σεμπαχάτ . αυτοί οΐ δύο/
 επαρησιάζθησαν εις το κρητήριον σεισλάμ Κα/
 πησή . και ήπαν όλα τα χωράφιατωσ . ένν/
 σπήτη διορθομένο και δύο χαλάσματα . και/
 μικρά μεγάλα χωράφια καΐ αμπέλια./
 αυτά όλα τα μούλκια, ζώντας ο πατέρτωσ ήτον/
 εδικάτου . και αποθανώντας έμεινε των παιδιώντου/
 άπαντα τα πατρομητηρηκάτωσ . αυτά όλα τή η/
 γύρασεν ο Κύρ Ανδρέας γρ: 4000 . τέσσερεις χιλιάδες/
 και έμεινεν μάλλητου . έφεραν δε μαρτύρους δύο τούρκους/
 μπασσαζή νουρη και χρουσέτ . οΐπινεσ εμαρτύρησαν/
 ότι τα κτήματα ήτον αυτών των παιδιών./
 και το επώλησαν εις τον Κύρ Ανδρέα . και να εμ/
 ποδήσουν αυτόν τον άνθρωπον οπού λυστηρ/
 κώς τή έλαβε: -/
 ii Δυνάμει του φερμανίου και χοζετίου και διά προ/
 σταγής της Σεβαστής . Δημογεροντίας . οΐ άνωθεν μπα/
 κερζι οσμάν . και ή αυταδέλφητου ζουμπειντέν/
 σεμπαχάτ . των οποίων κατ αρχάς ήτο τή ονό/
 ματα Ιωάννης . και Σταματού, παιδιά ποτέ Χατζή Βρού/
 λιώτη ή μαστρομιχαλάκι, έξ ευφημιανών . /
 αυτοθελήτωσ και αβιάστοι πωλοΐσι και πιπράσκουσι/
 διά τελείας και καθολικής πωλήσεωσ . εις τον Κ: Ανδρέα/
 ποτέ γεωργίου Ψαρρού, και οι δύο όλωτωσ τα πατρο/
 μητηρηκά καταστήματα και δικαιώματα . τα εις/
 Ευφημιανά και Τραχύ Πύργον . με χωράφια, και/
 Αμπέλλια . και οσπήτια αγαιοκάτωγα πάντα ομού/
 καθώς εστί σύδενδρα . τα εις διαφόρους θέσεις με δια/
 φόρους πλησιαστάσ . διά τημής . άπαντα τα ηρημένα γρόσσια/
 4000: τέσσερεις χιλιάδες . τα οποΐα έλαβον οι/
 πωλητέσ από χειρός του αγωραστού σΐα και ανελληπεί/
 και ως πληρωμένοι και καλά ευχαρηστημένοι παρα/
 τούσιν άπαντα μετά δικαιωματάτωσ . προς τον αγωρα/
 στήν από της σήμερον . ποιείν αυτά ό αγωραστήσ ως/
 θέλει και βούλεται πωλείν χαρίζειν ανταλλάττειν ταΐτα : υπό/
 σχόμενοι και διαυθεντεύειν αυτόν αζημιον, παρά παντός/
 προσώπου, κατά το φερμάνη και χοζετίουσ . και εγράφη/
 εις τα αιωμζ : 1847 : 9μβρ : 28 : σαββατω ωρ : στ : μμ/
 διά προσταγής τών γερόντων ευφημιανών ως γραμμάτουσ σιμειώ/
 νω τα ονοματάτωσ , μαστρονικωλής παφήλλησ, και Χ : Παν./
 τελής γούλασ . παρόντεσ καΐ με το καθούλιτωσ./
 μηχάλη φατούρωσ . /απεράσθη εις τασ πράξεις εις φύλον 309-

ΣΤ. Ανάγκη της αποκατάστασης των ναών και των ορθόδοξων θεσμών μετά τις φρικαλεότητες και τη βεβήλωση που υπέστη η ορθόδοξη εκκλησία.

Μνημονείο Καλαμωτής, ΑΒΕ 99, φφ 16ν-17ρ, αρ. Πράξης 10
Κοινοτική απόφαση σχετική με την λειτουργία των ναών μετά την καταστροφή (17/11/1822)

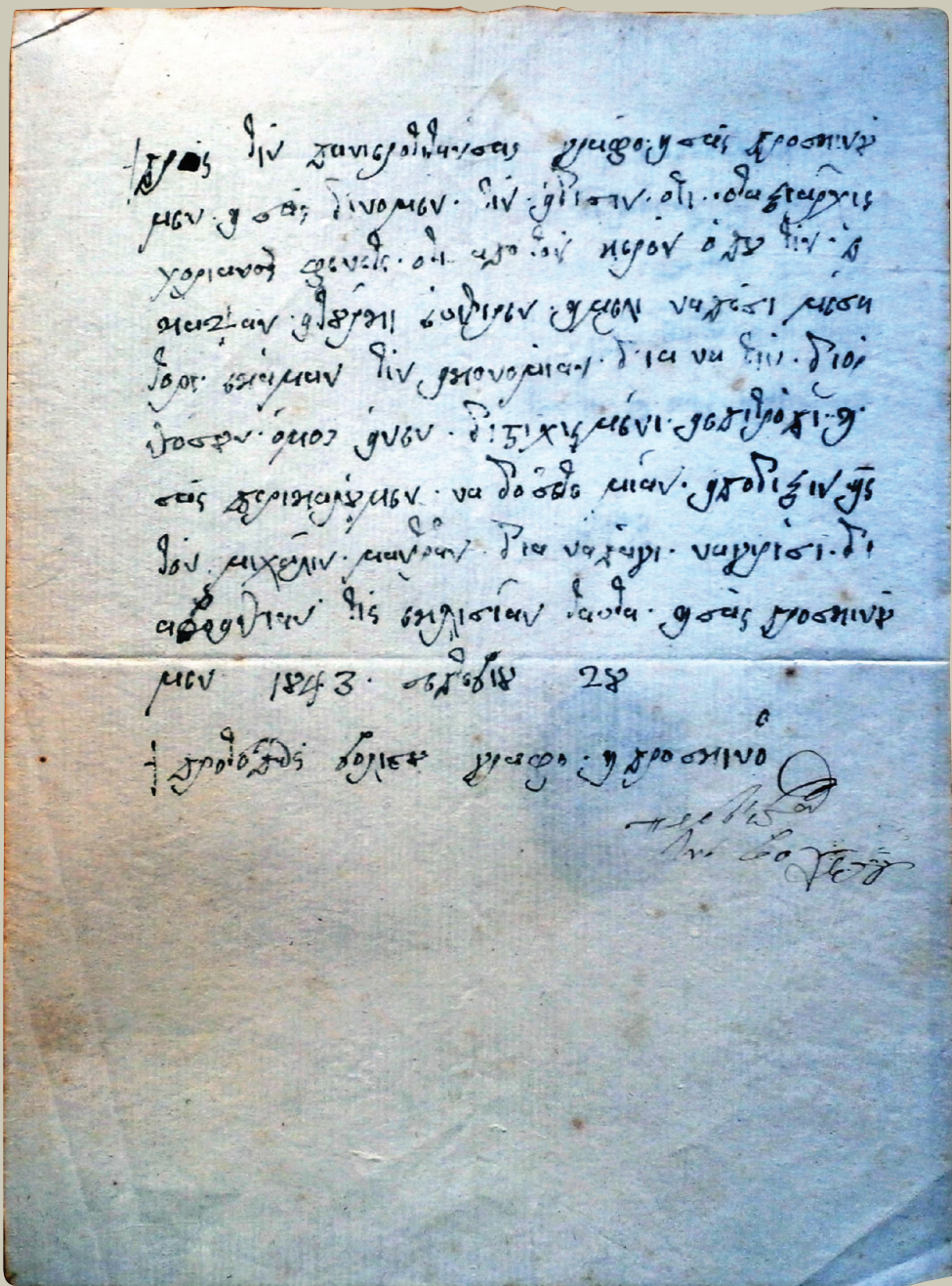

10
 ής το όνομα του κυρίου αμίν, την/
 σήμερα παρόν Ιεβρισκόμενη/
 Ιερής τουχορίου καλάμο τίς πα''/
 μιχάλης χρυσόλουράς χα''πα''μι/
 χάλης κριτίς χα''πα''νικόλαος κί/
 νιγός. πα''μιχάλης κινιγός παρόν/
 και ο πα'' γεόργης. μεγαλίτερος./
 και η γέροντες τουαυτού χορίου και ό/
 κινός λαός ομολογούν ε πιδή και/
 μας έκαψαν τες εκκισίες ήτούρ/
 κι ης τον κερόν του εχματοτισμού/
 της χίου και μετονα επόμιναν/
 (αφ)τής εκκισίες απίραχτες από/
 τιν φοτιάν Ιαγία κिरιακή και/
 ο άγιος κοσταντίνος. και η κά/
 το παναγία. τιν σήμερα Ιβραν/
 έβλογον όλη Ιερής και λαηκί/
 να παγένουν Ιεβρισκόμενη/
 Ιερής όση εβρήσκουντεν τιν/
 σήμερα εδό και ώση λήπουν εις/
 τανισία. να παίρνουν όλη τιν/
 αράδα τον. διανα μίν έχουν/
 καμιάν διχόνιαν Ινε αδελ/
 φή δενήνε ναμίνεχουν από/
 κανέναν καμιάν ενόχλησην/
 έος οσπουναέλη αρχιερέυς/
 να του βάλη Ισετάξην έτζι/
 έστρεξαν και επήησαν το πα/
 ρον ενέτη 1822 νοεβρίου
 17 - - -

μάρτιρες ηκάτοθεν -
 πα''μιχάλης χρυσόλουράς/
 πα''γεοργίς μεγαλίτερος/
 χα''πα''μιχάλης κριτίς μαρ/
 πα''μιχάλης. κινιγός μαρτιρά/
 Χα''πά''νικόλαος κινιγός/
 γέροντες χ''γεοργίς βαρ/
 λας. νικολής μιχαλάκι/
 μιχάλης γαλάτουλας/
 μιχάλης μελισινός/
 & γιανίς τριανταφίλος μαρτιρας

Συλλογή Αντ. Στεφάνου, ΑΒΕ 1187, ΧΦ 6

Επιστολή του Πρωτοπαππα Βολισσού και των γερόντων προς τον Πανιερότατον σχετικά με την κατεστραμμένη από τους Τούρκους εκκλησία του Ταξιάρχη, 28 Σεπτεμβρίου 1843

+ Προς την πανιερότιπάνσας γράφο. και σας προσκυνού/
μεν και σας δίνομεν . τιν . είδισιν. οτι. οταξιάρχης/
χοριανός φένετε. οτι . από. τον κερόν όπου τιν. έ/
καψαν οιτούρκοι σάθρεψεν και μελι να πέσι μέσα/
τορα εκάμαν τιν οικονομίαν. δια να τιν διορ/
θόσουν. ομος είναι. διστιχισμένι. οιεπιτρόπι και/
σας περικαλούμεν. να δόσετε μίαν. υποδιξιν εις/
τον μιχάλιν μαντράν δια να πάγι να γιρίσι δι/
α βοήθειαν τις εκκλίσίαν ταυτα. είπας προσκυνού/
μεν 1843 σεπτεβιου 28
+προτοπαππας βολισού γραφο. και προσκινό

Προτοπαππας της βολισού

ξ πρὸς τὴν πανιερότητα· σας· προσκυνούμεν· οἱ γέ-
ροντες· ασπαζόμεθα· τὴν δεξιά σας· καὶ σας· παρι-
καλούμεν διατήν· ἢ πώθεσιν· οπουσάς· γράφι/
οπρωπαπας· νακάμετε· τωκαλώ· διατή· εἶνε· διστη/
χισμένη· ηεκλισία· ταύτα· καὶ· σας· προσκυνούμεν·

τὴν· 28· Σεπτεμβρίου· 1843
γέροντες· βολησός

Προς τὴν πανιερότητα· σας· προσκυνούμεν· οἱ γέ-
ροντες· ασπαζόμεθα· τὴν δεξιά σας· καὶ σας· παρι-
καλούμεν διατήν· ἢ πώθεσιν· οπουσάς· γράφι/
οπρωπαπας· νακάμετε· τωκαλώ· διατή· εἶνε· διστη/
χισμένη· ηεκλισία· ταύτα· καὶ· σας· προσκυνούμεν·

τὴν· 28· Σεπτεμβρίου· 1843
γέροντες· βολησός

Τα γραπτά αυτά τεκμήρια μας περιμένουν καρτερικά σαν σιωπηλοί αυτόπτες μάρτυρες των συνεπειών της επόμενης μέρας της τραγικότερης περιόδου στην Ιστορία της Χίου, έτοιμες σαν από καιρό να ρίξουν δέσμη φωτός στο μοναδικό μονοπάτι της ιστορικής αλήθειας.

Συντελεστές Υλοποίησης:
Βασιλεία Κούνουπα, Προϊσταμένη Γ.Α.Κ. Ν. Χίου
Ανδρέας Ανθήτης

 Γενικά Αρχεία του Κράτους
Τμήμα Γ.Α.Κ. Χίου 2022